Participatieplan Kunst in de Dapperbuurt

Waarom een kunstwerk?

De Dapperbuurt is de afgelopen jaren flink veranderd: gevels zijn opgeknapt, de markt is aangepakt en het Dapperplein wordt groener. Bewoners, ondernemers en organisaties gaven aan dat zij daar graag een kunstwerk bij willen: een herkenningsplek voor en van de buurt. Met die wens is de gemeente aan de slag gegaan.

We vroegen adviesbureau Kunstmest om ons hierbij te adviseren en te begeleiden, van onderzoek tot uitvoering. Dit participatieplan maakt daar onderdeel van uit. Er is de afgelopen jaren al veel onderzoek en participatie gedaan in de buurt, vooral over de markt, de straten en de winkels. Voor dit project vragen we bewoners, ondernemers en bezoekers om mee te adviseren over het kunstwerk op basis van drie schetsontwerpen: welk ontwerp past bij de buurt, en hoe wordt dat een echt herkenningspunt?

We werken in fases, met na elke fase een moment om te bekijken of we door kunnen: bijvoorbeeld omdat iets technisch of financieel haalbaar moet zijn. Een groot deel van het geld voor het kunstwerk komt namelijk van externe fondsen, en die kunnen pas worden aangevraagd zodra er een voorlopig ontwerp ligt. We starten deze participatiefase dus al, ook al is nog niet zeker of het project financieel haalbaar blijkt.

Tijdlijn: wat gaan we doen en wat hebben we al gedaan?

- Startpunt: wens uit de buurt voor een kunstwerk
- Fase 1: verkenning door de gemeente en Kunstmest
- Fase 2: opdracht aan drie kunstenaars
- Fase 3 (nu): keuze uit drie schetsontwerpen
- Fase 4: van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp
- Fase 5: van voorlopig ontwerp naar definitief ontwerp
- Fase 6: uitvoering van het kunstwerk

Fase 1: verkenning

Kunstmest heeft in opdracht van de gemeente verder onderzoek gedaan in en naar de buurt: zij verzamelden wat er al bekend was en keken zelf naar de buurt. Op basis daarvan gaf Kunstmest advies aan het dagelijks bestuur Oost over wat de mogelijkheden zijn en hoe dit aangepakt kan worden. Het dagelijks bestuur werd geadviseerd om naar drie mogelijke soorten kunstwerken te kijken die passend zijn bij de Dapperbuurt, de wens en de mogelijkheden: een muurschildering, een interactief element of een toegangspoort.. Op basis van de voor-en nadelen per optie, de eerdere wensen uit de buurt, advies van een commissie en van wat praktisch en financieel haalbaar is, koos het dagelijks bestuur voor een interactief element. Hierop maakten Kunstmest en de gemeente samen een plan van aanpak.

Fase 2: opdracht aan drie kunstenaars

Om tot een opdracht aan drie kunstenaars te komen, heeft Kunstmest allereerst een longlist van kunstenaars opgesteld. Daarnaast richtte Kunstmest een selectiecommissie in: vijf mensen met een band met de Dapperbuurt, onder wie een bewoner die zelf kunstenaar is, een vertegenwoordiger

van de markt en drie kunst- en cultuurprofessionals van instellingen in de buurt. De commissie koos uit de longlist drie kunstenaars, die aan de slag gingen met een schetsontwerp. Zij kregen een briefing op basis van eerdere onderzoeken, onderzoek naar de identiteit van de Dapperbuurt en een boekje als inspiratie.

Dat boekje kwam voort uit een fotoproject dat parallel liep aan bovenstaand traject: tien bewoners, ondernemers en bezoekers, iedereen mocht meedoen, maakten een week lang foto's van de Dapperbuurt. Samen met verhalen en gedichten van een dichter uit de buurt zijn deze gebundeld in het boekje *Dwars door de Dapperbuurt*.

Het plan van aanpak en de selectieprocedure zijn in februari 2026 vastgesteld door de portefeuillehouders van het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost

Fase 3 (nu): keuze uit drie schetsontwerpen
De drie kunstenaars kregen de opdracht, de onderzoeken en het boekje mee en trokken ieder op hun eigen manier de buurt in, in gesprek met bewoners en ondernemers. Zo komen zij tot een schetsontwerp. Dit participatieplan hoort bij deze fase: hierin leest u hoe en wanneer u kunt reageren op de drie schetsontwerpen. De selectiecommissie gebruikt uw reacties als voeding voor haar advies en kiest op basis daarvan één ontwerp.

De afgelopen jaren is er in de Dapperbuurt al veel geparticipeerd, bijvoorbeeld rondom de vergroening van het Dapperplein, het Groot Onderhoud en de Verbeteragenda van de Dappermarkt. We kiezen bewust voor verschillende vormen van participatie zoals workshopvormen en gespreksvormen. We vragen om inhoudelijke reacties die we vertalen naar een advies aan de selectiecommissie. We doen dit op verschillende plekken zodat we bewoners, bezoekers en ondernemers bereiken. We stemmen de participatie af met het Groot Onderhoud en de Verbeteragenda van de Dappermarkt, zodat de plannen op elkaar aansluiten.

Fase 4: van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp
Zodra er een kunstenaar is gekozen, werkt deze het schetsontwerp verder uit tot een voorlopig ontwerp. Dat betekent onder andere technische aanpassingen.

Fase 5: van voorlopig ontwerp naar definitief ontwerp
In deze fase werven we fondsen en regelen we, samen met aannemers en andere betrokkenen, alles technisch.

Fase 6: uitvoering van het kunstwerk
Het kunstwerk wordt geplaatst en geopend, er worden foto's gemaakt, en het kunstwerk komt in beheer.

In dit plan leest u hoe en wanneer u kunt meedenken over welk schetsontwerp het beste past bij de Dapperbuurt.

Waarom vragen wij u om mee te doen?

De wens voor een kunstwerk in de Dapperbuurt komt uit de buurt zelf. We willen dat het kunstwerk dat er komt, ook echt gedragen wordt door de buurt. Daarom vragen we bewoners, ondernemers en bezoekers van de Dapperbuurt om mee te denken. We vragen u aan te geven welk ontwerp het beste past bij de buurt, en hoe dat in de toekomst een herkenningspunt voor de omgeving kan worden.

Op alle onderdelen van dit plan is uw mate van invloed ‘adviseren’: u geeft de selectiecommissie een advies, en de commissie maakt de uiteindelijke keuze. De selectiecommissie is samengesteld om de definitieve keuze te maken, mede op basis van de artistieke kwaliteit van de ontwerpen.

Misschien heeft u ideeën of zorgen over hoe het kunstwerk past in de buurt. Wij nemen die graag mee. Als u andere vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met Wouter Stoeken, gebiedsmakelaar Dapperbuurt: w.stoeken@amsterdam.nl of Quirine Scholtus-van der Sloot, adviseur kunst en cultuur in Oost: q.van.der.sloot@amsterdam.nl.

Wie kunnen er meedoen en wat is uw invloed?

Eind september organiseren we drie participatieprojecten op de volgende plekken. Bij elke activiteit laten we de drie schetsontwerpen zien, zodat u ze kunt bekijken en erop kunt reageren.

Dapperschool

Tijdens de activiteiten op de Dapperschool kunnen alle kinderen en ouders meedoen. De tekenlessen worden georganiseerd in een bovenbouwklas op de Dapperschool.

Dapperplein/Dappermarkt

Tijdens de activiteiten op het Dapperplein kunnen alle bewoners, ondernemers en bezoekers van de Dapperbuurt meedoen. Direct omwonenden nodigen we bovendien uit met een bewonersbrief.

Ondernemers via BIZ

Tijdens de activiteiten met ondernemers kunnen alle ondernemers die zijn aangesloten bij de BIZ Dapperstraat of de BIZ Eerste van Swindenstraat meedoen. Zij kunnen in de vergadering ook input leveren op de ontwerpen.

De Dapperbuurt is een heel diverse buurt. Door onze activiteiten te organiseren op laagdrempelige en vertrouwde plekken, de school en de markt, en te werken met toegankelijke werkvormen proberen we alle groepen te bereiken en hun stem mee te nemen.

U kunt inhoudelijk reageren op de drie schetsontwerpen voor het kunstwerk. Uw reactie is een advies aan de selectiecommissie: u deelt uw kennis en ervaring als bewoner, ondernemer of bezoeker van de Dapperbuurt, en geeft aan welk ontwerp het beste daarbij past. De selectiecommissie neemt alle reacties mee in haar besluit, maar maakt uiteindelijk zelf de keuze.

Op de Dapperschool in samenwerking met De Rode Loper op School (september 2026)

De Dapperschool is een familieschool waar De Rode Loper regelmatig werkt met ouder-kind activiteiten. We organiseren twee participatietrajecten: een inloopmoment voor ouders en kinderen en een lesmoment voor de bovenbouw. Hierbij betrekken we twee lokale tekenaars.

Participatie door ouders: met ouders gaan we in gesprek over de schetsontwerpen. Er is één van de lokale tekenaars aanwezig. Die legt vast wat de ouders delen over de ontwerpen. We herhalen de activiteit aan het einde van de schooldag voor ouders en kinderen.

Klassikaal in de bovenbouw geeft De Rode Loper een tekenles. De tekenaars maken een kleurplaat van het vernieuwde, groene Dapperplein zonder kunstwerk. Leerlingen plakken daarop 1 (of meer) schetsontwerp(en) op een plek naar keuze, en tekenen of schrijven daaromheen wat dat met het plein zou doen. Vooraf krijgen de kinderen een korte uitleg over het project en de opdracht aan de kunstenaars.

Participatievraag: Welk ontwerp past het beste bij de Dapperbuurt en wat zou het doen met het plein?

Op het Dapperplein/Dappermarkt (data onder voorbehoud: vrijdag 25 en zaterdag 26 en of zaterdag 19 of zondag 27 september 2026)
In een marktkraam op het Dapperplein presenteren we de tekeningen van de Dapperschool in een tijdelijke tentoonstelling. Twee tekenaars nodigen voorbijgangers uit om op dezelfde manier te reageren op de ontwerpen door te tekenen of te schrijven. Ook zij tekenen en (be)schrijven hun ideeën over de ontwerpen.

Participatievraag: Welk ontwerp past het beste bij de Dapperbuurt?
Hoe meedoen: loop gewoon langs de marktkraam op het Dapperplein. Aanmelden is niet nodig.

Ondernemers via de BIZ (tijdens de vergadering in september/oktober 2026)
De ondernemers in de Dapperstraat en de Eerste van Swindenstraat zijn verenigd in twee Bedrijfsinvesteringszones (BIZ). Tijdens hun ledenvergaderingen presenteren we de schetsontwerpen en kunnen ondernemers inhoudelijk reageren.

Participatievraag: Welk ontwerp past het beste bij de Dapperbuurt en sluit aan op de identiteit van de omgeving?

Wat staat al vast?

Het volgende staat al vast en staat niet meer open voor inbreng. Het plan van aanpak en de selectieprocedure zijn in februari 2026 vastgesteld door het dagelijks bestuur. De drie kunstenaars zijn geselecteerd door de selectiecommissie. De briefing voor het vervaardigen van de schetsontwerpen is gedeeld met de kunstenaars. De kunstenaars hebben zelf de locatie gekozen, in overleg met de gemeente, in verband met de technische mogelijkheden.

Wat nog openstaat, is welk van de drie schetsontwerpen wordt uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Daar adviseert u de selectiecommissie over. Daarnaast moeten alle fondsen nog aangevraagd worden en zal het dagelijks bestuur nog een definitief besluit nemen of dit kunstwerk er ook daadwerkelijk gaat komen.

Wat gebeurt er met uw inbreng? Hoe houden we u op de hoogte?

Alle reacties die u geeft, worden door extern adviesbureau Kunstmest verzameld, gebundeld per onderwerp en samengevat in een verslag. Dat verslag is het advies aan de selectiecommissie.

Medio/eind oktober 2026 maakt het dagelijks bestuur van stadsdeel Oost bekend welk ontwerp de selectiecommissie heeft gekozen. Wilt u het volledige verslag van de participatie of van de selectiecommissievergadering lezen? Dat kunt u opvragen bij Wouter Stoeken, gebiedsmakelaar Dapperbuurt: w.stoeken@amsterdam.nl of adviseur Kunst en Cultuur Quirine Scholtus-van der Sloot: q.van.der.sloot@amsterdam.nl .

Vooruitblik

Na de participatieactiviteiten volgen de volgende stappen:

De selectiecommissie komt bijeen en brengt haar advies uit onder andere op basis van de participatiereacties en de artistieke kwaliteit van de ontwerpen. Om fondsen te kunnen aanvragen, moet er eerst een keuze zijn gemaakt voor 1 ontwerp, dat is nodig om verder te kunnen met het project. Het dagelijks bestuur neemt daarna een besluit over het vervolg van het project Kunst in de Dapperbuurt. Dat besluit is geen garantie dat het kunstwerk er ook echt komt: het hangt mede af

van de financiële haalbaarheid. Bij een positief besluit krijgt de gekozen kunstenaar een opdracht voor een definitief ontwerp en start de aanvullende fondsenwerving.

Het kan zijn dat dit participatieproces of de data voor de activiteiten anders lopen dan beschreven. Wij informeren u daarover.